

System pro oznámení možného protiprávního jednání podle zák. č. 171/2023 Sb. o ochraně oznamovatelů.

Cílem zavedeného vnitřního systému ochrany oznamovatelů je poskytnout podporu a ochranu před odvetnými opatřeními všem zaměstnancům, kteří jsou i přes své případné obavy ochotni oznámit protiprávní jednání, o kterém se dozvěděli při výkonu pracovní, či jiné tomu obdobné činnosti.

Každý zaměstnanec má právo oznámit potenciální protiprávní jednání, o kterém se dozvěděl v souvislosti s prací či jiné tomu obdobné činnosti, a to v jakémkoliv stádiu průběhu. Každému zaměstnanci, který učiní oznámení v souladu s právní úpravou, je garantováno řádné a nestranné vyšetření oznámeného podnětu a jeho ochrana před případnými odvetnými opatřeními.

I. Základní pojmy a zkratky z oblasti ochrany oznamovatele

VOS - vnitřní oznamovací systém

EOS – externí oznamovací systém

PNMO – Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské

ZOO – zákon o ochraně oznamovatelů

Dobrá víra představuje přesvědčení zaměstnance, že v případě oznámení podezření z páchaní protiprávního jednání na pracovišti, takto činí v dobrém úmyslu, bez jakýchkoliv vedlejších pohnutek, bez ohledu na vlastní osobní prospěch, a to za účelem vyřešení a zamezení takovému jednání.

Oznamovatel je fyzická osoba, která oznamuje protiprávní jednání, k němuž došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovane, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou odbornou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné odborné činnosti (§ 2 odst. 3 a 4 ZOO). Přijímání oznámení od osob, které pro PNMO nevykonávají práci nebo jinou obdobnou činnost je vyloučeno.

Oznámením se rozumí skutečnosti a informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo nebo má dojít v PNMO, nebo u osoby, pro niž **oznamovatel** vykonával nebo vykonává práci nebo jinou odbornou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti, a které

a) má znaky **restného činu**,

b) má znaky **přestupku**, za který je stanovena sazba pokuty, jejíž **horní hranice je alespoň 100.000 Kč**,

c) porušuje **zákon o ochraně oznamovatelů**, nebo

d) porušuje jiný právní předpis nebo předpis Evropské unie v oblasti:

1. finančních služeb, povinného auditu a jiných ověřovacích služeb, finančních produktů a finančních trhů,
2. daně z příjmů právnických osob,
3. předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
4. ochrany spotřebitele,
5. souladu s požadavky na výrobky včetně jejich bezpečnosti,
6. bezpečnosti dopravy, přepravy a provozu na pozemních komunikacích,
7. ochrany životního prostředí,
8. bezpečnosti potravin a krmiv a ochrany zvířat a jejich zdraví,
9. radiační ochrany a jaderné bezpečnosti,
10. hospodářské soutěže, veřejných dražeb a zadávání veřejných zakázek,
11. ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti, života a zdraví,
12. ochrany osobních údajů, soukromí a bezpečnosti sítí elektronických komunikací a informačních systémů,
13. ochrany finančních zájmů Evropské unie podle článku 325 Smlouvy o fungování EU nebo
14. fungování vnitřního trhu podle čl. 26 odst. 2 Smlouvy o fungování EU včetně ochrany hospodářské soutěže a státní podpory podle práva Evropské unie.

Co nelze hlásit

Z oznamování jsou vyloučeny některé typy zákonem chráněných informací. Nelze tak například podat oznámení, které by obsahovalo informace podléhající tajemství právnických (např. advokátní tajemství) nebo **zdravotnických profesí**; informace které by moly bezprostředně ohrozit podstatný bezpečnostní zájem České republiky a informace o činnosti zpravodajských služeb. Dále nesmí být součástí oznámení utajované informace a informace, jejichž vyřazení by zjevně mohlo ohrozit probíhající trestní řízení, a dále zvláštní skutečnosti podléhající ochraně podle zákona upravující krizové řízení (§ 3 ZOO).

Osoba, která by podala oznámení obsahující některé z uvedených informací, nejen že není chráněna ve smyslu Směrnice, ale může se dopustit přestupku, kárného provinění či dokonce trestného činu.

Odvetné opatření je jakékoliv přímé/nepřímé jednání či opomenutí v souvislosti s výkonem práce nebo jinou obdobnou činností oznamovatele, které je vůči němu směřováno, a to z důvodu, že oznamovatel učinil oznámení pro podezření z páchání protiprávního jednání na pracovišti. Takovéto jednání má za důsledek způsobit oznamovateli neoprávněnou újmu.

Odvetnému opatření nesmí být vystaven oznamovatel ani další osoby s ním spřízněné nebo mu osoby blízké.

Oznamovací systém představuje souhrn postupů a nástrojů, které jsou využívány pro podání/přijímání oznámení, nakládání s ním, k zajištění anonymity oznamovatele a dalších osob, k ochraně informací a dalších skutečností uvedených v oznámení a

pro komunikaci s oznamovatelem. Oznamovací systém lze dělit na vnitřní, který zřizuje povinný subjekt a externí, který zřizuje Ministerstvo spravedlnosti České republiky.

Porušením se rozumí takové jednání nebo opomenutí, které má za důsledek nedodržení povinnosti ukládané předpisy Evropské unie, mezinárodními smlouvami, zákony, podzákonnými předpisy, profesními standardy, interními pravidly a postupy nebo popírá jejich účel a smysl, za kterým byly přijaty.

Příslušná osoba je fyzická osoba, která je bezúhonná (podle ZOO), zletilá, plně svéprávná a kterou povinný subjekt pověřil, aby vykonávala činnosti, které příslušné osobě svěřuje zákon. Jedná se zejména o plnění povinností v souvislosti s přijímáním a posuzováním důvodnosti přijatých oznámení a navrhováním nápravných opatření.

Nápravná opatření jsou opatření navržená příslušnou osobou nebo přijatá povinným subjektem k předejití nebo nápravě zjištěného protiprávního stavu. Opatřeními k předejití nebo nápravě zjištěného protiprávního stavu se mohou rozumět jakékoliv úkony povinného subjektu, kterými odstraní nežádoucí protiprávní stav nebo předejde, aby protiprávní stav nastal v budoucnu. Může se jednat například o provedení interního auditu, přijetí či úpravu vnitřního předpisu, podání trestního oznámení nebo oznámení o protiprávním jednání příslušným orgánům, faktické odstranění či předejití závadnému stavu (např. způsobené či hrozící škody) nebo uvedení do předešlého stavu. V každém případě by však nezbytná opatření měla zamezit dalšímu ohrožování či porušování zájmů chráněných zákonem.

Uveřejněním se rozumí zpřístupnění informací uvedených v oznámení veřejnosti. Institut uveřejnění je oznamovatel oprávněn využít pouze v krajních případech, které jsou uvedeny v bodě IV. odstavci g).

Směrnici se rozumí Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie.

Whistleblowing je forma interního/externího podání oznámení příslušné osobě oznamovatelem z důvodu podezření páčání protiprávní činnosti, o které se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s prací nebo jinou obdobnou činností, a to za účelem odhalení takového protiprávního jednání.

Zákonem se rozumí zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů.

II. Obecné zásady

- a. Oznamovatel, který má důvodné podezření, že v rámci organizace, ve které je zaměstnán dochází k protiprávnímu jednání, či jinému porušování povinností v rámci zákona, má možnost oznámit takovéto jednání v dobré víře bez jakýchkoliv obav z odvetných opatření.

- b. Oznamovateli bude ze strany povinného subjektu, jednal-li v dobré víře, poskytnuta maximální možná míra ochrany před odvetnými opatřeními, zejména bude zaručeno zajištění anonymity oznamovatele.
- c. Veškerá oznámení budou posuzována spravedlivě, objektivně, anonymně a budou vyřízena a prošetřena v zákonem stanovených lhůtách.

III. Ochrana oznamovatele

1. Je zakázáno jakékoliv jednání formou odvetného opatření nebo pokus o takovéto jednání proti oznamovateli, a to zejména v podobě (§ 4 ZOO):

- a. rozvázání pracovního poměru nebo neprodloužení pracovního poměru na dobu určitou;
- b. zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti;
- c. odvolání z místa vedoucího zaměstnance;
- d. uložení kárného opatření nebo kázeňského trestu;
- e. snížení mzdy, platu nebo odměny nebo nepřiznání osobního příplatku;
- f. přeložení nebo převedení na jinou práci nebo na jiné služební místo;
- g. negativní služební hodnocení nebo pracovní posudek;
- h. neumožnění odborného rozvoje;
- i. změna pracovní doby;
- j. neopodstatnění vyžadování lékařského posudku nebo pracovně lékařské prohlídky;
- k. výpověď nebo odstoupení od smlouvy, nebo
- l. zásah do práva na ochranu osobnosti.

2. Oznamovatel má právo na ochranu v případě existence oprávněných důvodů na podezření z protiprávního jednání či jiného porušování povinností spadající do oblasti působnosti zákona bez obav, že ze strany povinného subjektu bude docházet k jakýmkoliv odvetným opatřením.

3. Oznamovatel má právo na ochranu před odvetnými opatřeními, pokud podal oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému, externího oznamovacího systému, uveřejněním nebo prostřednictvím orgánů činných v trestním řízení.

4. Oznamovateli se zaručuje zajištění maximální možné míry ochrany, zejména pak zajištění anonymity a zajištění důvěrnosti informací uvedených v oznámení. Oznamovatel má právo být informován o průběhu vyšetřování podaného oznámení, pokud toto nenaruší samotné vyšetřování nebo nepoškodí práva dalších osob. Oznamovatel nemá právo na poskytnutí kopie materiálů týkajících se vyšetřování.

5. Oznamovateli nemůže být poskytnuta ochrana v souladu se zákonem, pokud se prokáže, že vědomě uvedl nepravdivé údaje nebo nejednal v dobré víře. Důsledky

takovéhoto jednání budou posuzovány v souladu s právním řádem České republiky či vnitřními předpisy organizace.

IV. Oznamovací systémy

- a. Oznamovatel má možnost podat oznámení prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému (VOS), externího oznamovacího systému (EOS), uveřejněním nebo prostřednictvím orgánů činných v trestním řízení.
- b. Externí oznamovací systém je zřizován Ministerstvem spravedlnosti, kdy tento bude přijímat oznámení, poskytovat metodickou podporu, poskytovat poradenskou a odbornou pomoc ve věcech ochrany oznamovatelů a plnit další povinnosti stanovené zákonem.
- c. Prvotní volba, jestli pro podání oznámení využít vnitřní oznamovací systém, externí oznamovací systém, nebo učinit oznámení prostřednictvím orgánů činných v trestním řízení je na oznamovateli. Je doporučováno využít institut uveřejnění pouze v krajních případech, které jsou uvedeny v bodě IV. odstavci g).
- d. Je doporučováno podat oznámení prostřednictvím VOS, neboť celý proces vyšetření podaného oznámení bude zajišťován interně ze strany zaměstnávající organizace, jakožto povinného subjektu.
- e. Přijímat oznámení od oznamovatele a vykonávat další činnosti s tím související je oprávněna pouze příslušná osoba.

Příslušnou osobou k zajišťování VOS pro příjem oznámení, prošetřování důvodnosti oznámení a výkon dalších souvisejících činností dle ZOO, je ředitelkou PNMO pověřená Zdeňka Juričová, DiS., manažer kvality.

- f. Příslušná osoba má nad rámec povinností stanovených v této směrnici, povinnost zejména:
  - přijmout oznámení od oznamovatele prostřednictvím VOS, zaevidovat takovéto podání, prošetřit okolnosti a skutečnosti související s podáním, navrhnout případné opatření k nápravě, pokud se prokáže, že oznámení bylo podáno důvodně,
  - nenechat se ovlivňovat v rámci své činnosti jakoukoliv další osobou a jednat v zájmu maximální možné míry ochrany oznamovatele,
  - zachovávat důvěrnost totožnosti oznamovatele i osoby, jakož i informací, které by k odhalení jejich totožnosti mohly vést; to neplatí, udělí-li k postupu, který by mohl ohrozit zachování důvěrnosti totožnosti, oznamovatel nebo osoba podá písemný souhlas,
  - Informace a osobní údaje, o kterých se zachovává důvěrnost, neposkytuje příslušná osoba ani na základě žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Právo na tyto informace nepřísluší ani bezprostředně vedoucímu zaměstnanci příslušné osoby.

- vést centrální evidenci podaných oznámení, a to způsobem, kterým nebude ohrožena ochrana oznamovatele a ani porušeny vnitřní předpisy,
  - činit veškeré nezbytné administrativní kroky po přijetí podaného oznámení (např. sepsat záznam o ústním podání oznámení),
  - potvrdit oznamovateli do 7 dnů od převzetí oznámení (je-li taková možnost) převzetí oznámení,
  - informovat oznamovatele o výsledku šetření podaného oznámení, navrhovaných opatřeních, pokud se prokázalo, že oznámení bylo důvodné a to do 30 dnů od podání oznámení (nejpozději do 90 dnů ve skutkově nebo právně složitých případech). Povinnost informovat oznamovatele dle předchozí věty se vztahuje i na situaci, kdy příslušná osoba vyhodnotí oznámení jako nedůvodné.
  - O přijetí oznámení příslušná osoba oznamovatele nevyrozumí v případě, že oznamovatel výslovně požádal příslušnou osobu, aby ho o přijetí oznámení nevyrozumívala, nebo je zřejmé, že vyrozuměním o přijetí oznámení by došlo k prozrazení totožnosti oznamovatele jiné osobě.
  - Příslušná osoba bezodkladně informuje ředitelku PNMO a předá oznámení k vyřízení jiné příslušné osobě, lze-li vzhledem k jejímu poměru vůči oznamovateli nebo k informacím uvedeným v oznámení důvodně pochybovat o její nestrannosti. Pokud nelze oznámení předat k vyřízení jiné příslušné osobě, uvědomí o této skutečnosti příslušná osoba oznamovatele a poučí ho o právu podat oznámení prostřednictvím externího oznamovacího systému v působnosti Ministerstva spravedlnosti.
  - Příslušná osoba předloží řediteli HLKS nejpozději do 1. března následujícího kalendářního roku písemnou zprávu o své činnosti za uplynulý kalendářní rok; ve zprávě uvede alespoň:
    - celkový počet oznámení,
    - počet oznámení, která byla předána k prošetření jiné příslušné osobě, vč. odůvodnění,
    - počet oznámení, která byla předána příslušnému orgánu veřejné moci,
    - počet probíhajících prošetření,
    - počet ukončených prošetření,
    - počet oznámení, u kterých informace v nich uvedené nebylo možné prošetřit, vč. odůvodnění,
    - zjištěné nedostatky, navržená preventivní nebo nápravná opatření a přijatá preventivní nebo nápravná opatření.
- g. Uveřejnění oznámení může být provedeno v případech, kdy:
- v zákonné lhůtě nebylo přijato vhodné opatření (neposouzení důvodnosti oznámení ze strany příslušné osoby, povinný subjekt nepřijal nápravné opatření atd.),

- má oznamovatel oprávněný důvod domnívat se, že protiprávní jednání uvedené v oznámení může vést k bezprostřednímu nebo zjevnému ohrožení vnitřního pořádku nebo bezpečnosti, života nebo zdraví, životního prostředí nebo jiného veřejného zájmu nebo ke vzniku nenapravitelné újmy,
- má oznamovatel oprávněný důvod domnívat se, že v případě podání oznámení prostřednictvím externího oznamovacího systému existuje zvýšené riziko, že bude on nebo osoba jemu blízká, vystavena odvetným opatřením nebo že je ohrožen postup podání oznámení prostřednictvím EOS.

V. Evidence oznámení

- a. Příslušná osoba vede evidenci o přijatých oznámeních v elektronické podobě.
- b. Přijaté oznámení se evidují v následujícím rozsahu:
  - jméno, příjmení, datum narození a kontaktní údaje oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele, jsou-li tyto známy,
  - datum přijetí oznámení,
  - shrnutí podstaty a obsahové stránky oznámení, včetně identifikace osob, vůči kterým je oznámení směřováno, je-li jejich totožnost známa,
  - datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou a jeho výsledek,
- c. oznámení podaná dle zákona budou v souladu s touto směrnicí uchována po dobu 5 let od přijetí oznámení.

VI. Obsah a způsob podání oznámení

- a. Obsahem oznámení je zejména:
  - jméno, příjmení, datum narození a kontaktní údaje oznamovatele, nebo jiné údaje, z nichž je možné dovodit totožnost oznamovatele; má se za to, že údaje o totožnosti jsou pravdivé,
  - Oznámení, ve kterém oznamovatel neuvede své jméno, příjmení nebo jiné údaje, dle nichž by jej bylo možné identifikovat je považováno za anonymní a tak je i šetřeno.
  - Pro účely řádného posouzení důvodnosti oznámení je nutné v oznámení uvést vždy alespoň tyto informace: identifikace osob podezřelých z nepřipustného jednání a identifikace všech dalších souvisejících a dotčených osob. Podrobný popis nepřipustného jednání, konkrétní důkaz o nepřipustném jednání a konkrétní poznatky, které podporují oznámení. Jakýkoliv kontakt oznamovatele určený výhradně pro potřeby příslušné osoby.

Oznámení o podezření na nepřipustné jednání zaměstnance v rámci činnosti PNMO, musí být řádně prošetřeno, nesmí být oznamovateli na újmě a požádá.li oznamovatel o to, jeho totožnost musí být utajena. Povinnost utajit totožnost oznamovatele se vylučuje v případě, pokud oznamovatel přímo zpřístupní informace veřejnosti (tiskem, TV apod.)

b. Oznámení lze příslušné osobě podat následujícími způsoby:

- **Ústně:**

- Tel. č: 588 517 535, 602 669 551
provozní doba telefonní linky: 9:00 hod – 11:00 hod.
- Osobně příslušné osobě v kanceláři manažera kvality v 1. patře stravovacího provozu PNMO, nejpozději do 14 dní od požádání o schůzku.

O ústním podání bude vyhotoven písemný zápis, případně bude po dohodě a se souhlasem oznamovatele zvolen jiný způsob zaznamenání podaného oznámení;

- **Písemně:**

- elektronicky na e-mailové adrese: oznameni@pnmo.cz
- v listinné podobě v zalepené obálce s textem: „WHISTLEBLOWING - NEOTVÍRAT, k rukám příslušné osoby“, zaslané poštou na adresu Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské, Ves Bílá Voda 1, 790 69 Bílá Voda, nebo do schránky pro oznámení - schránka je umístěna na chodbě v 1. patře stravovacího provozu mimo dosah bezpečnostních kamer a je označena nápisem „IPP-schránka pro oznámení“, nebo osobním předáním příslušné osobě v kanceláři manažera kvality v 1. patře stravovacího provozu.

VII. Oprávnění příslušné osoby

1. Příslušná osoba je při posuzování důvodnosti oznámení oprávněna:

- a. požadovat prokázání totožnosti dotčené osoby nebo osoby zúčastněné na prověřování předložením služebního průkazu nebo jiného zaměstnaneckého identifikačního průkazu,
- b. požadovat sdělení údajů a předložení nebo zpřístupnění listin, audiovizuálních a digitálních záznamů a jiných věcí, které mohou souviset s oznámením,
- c. pořizovat si z předložených nebo zpřístupněných listin elektronické obrazy, výpisy, opisy nebo kopie,
- d. pořizovat si kopie předložených nebo zpřístupněných audiovizuálních a digitálních záznamů,

- e. pořizovat se souhlasem dotčené osoby nebo osoby zúčastněné na prověřování zvukový nebo obrazově zvukový záznam jejich ústního projevu,
  - f. vstupovat do všech prostor v MZ, které mohou souviset s oznámením.
2. Příslušná osoba je při prověřování dále oprávněna požadovat od dotčené osoby nebo od osoby zúčastněné na prověřování ústní vysvětlení, jehož podání mohou odmítnout; o této skutečnosti je příslušná osoba poučena. O průběhu a obsahu vysvětlení sepíše příslušná osoba záznam, nebo pořídí zvukový nebo obrazový záznam. Záznam podepisuje příslušná osoba a osoba, která vysvětlení poskytla. Tím není dotčena povinnost zachovávat důvěrnost podle tohoto vnitřního předpisu.
  3. Příslušná osoba je dále oprávněna požadovat od zaměstnanců PNMO v přiměřené lhůtě zpracování písemného odborného stanoviska ke skutkovým a právním otázkám souvisejícím s oznámením; tím není dotčena povinnost zachovávat důvěrnost podle tohoto vnitřního předpisu.
  4. Příslušné osoby jsou při své činnosti oprávněny zejména požadovat součinnost všech zaměstnanců PNMO. Zaměstnanci jsou povinni tuto součinnost poskytnout.
  5. Příslušné osobě nelze udělovat pokyny, ani její činnost jinak ovlivňovat způsobem, který by mařil nebo ohrožoval její řádný výkon. Kontrola řádného výkonu činnosti příslušné osoby nadřízeným pracovníkem nebo vedoucím zaměstnancem není za současného zachování požadavku nestrannosti a důvěrnosti informací souvisejících s oznámením podle tohoto vnitřního předpisu první větou dotčena.

VIII. Závěrečná ustanovení

Otázky tímto předpisem neupravené se řídí podle zákona č. 171/2023 Sb. o ochraně oznamovatelů (ZOO), v platném znění.

Účinnost od: 14. 12. 2023

prim. MUDr. Pavlína Danielová, ředitelka PNMO